

Datum
2019-05-27
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2019-361

Yttrande

Till
Utbildningsdepartementet

Remiss från Utbildningsdepartementet - Framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4) U2019/00243/S

Yttrande

Kommunstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens intentioner och instämmer i att vägledningens roll inom samtliga skolformer behöver stärkas. En del förslag hade behövt vara något skarpare för att inte riskera bli tandlösa i praktiken. Kommunstyrelsen lämnar synpunkter på valda avsnitt.

10.2

Benämningen karriärvägledning kan anses som ovant, det är tveksamt om ett begreppsbyte faktiskt skulle ge en ökad tydlighet eller ett nytt innehåll för den verksamhet som omfattas.

10.3

Ett förtydligande av karriärvägledarrollen i lagtext liksom ett förtydligande av elevernas tillgång till karriärvägledning är bra. Det är mer tveksamt om vägledningens utformning över årskurser och tid ska fastställas på nationell nivå, utan detta bör anpassas till den enskilda kommunens förutsättningar och till den enskilda skolans planering för vägledningen. Det bör däremot vara tydligt att varje kommun, såsom det föreslås i utredningen, och varje skola ska ha en tydlig karriärvägledning i vid och snäv bemärkelse.

Utöver språkintröduktion bör även introduktionsprogrammen inkluderas. För elever på språkintröduktionsprogrammet finns även behov av ett specialanpassat material för arbetsmarknadsorientering. Materialet bör bland annat syfta till att adressera stereotypa val av yrken och utbildningar samt anpassas för elever med begränsade kunskaper i svenska språket. Behovet av stöd kring arbetssätt för normkritisk vägledning i grupp är stort och behöver lyftas. Kommunstyrelsen instämmer i att nyanländas vårdnadshavare behöver involveras mer i vägledningen och menar att det finns ett behov av att tydligare erbjuda information om exempelvis det svenska utbildningssystemet till vårdnadshavare.

10.4

Kommunstyrelsen ser positivt på förslaget att tydliggöra karriärvägledarens uppgifter i skollagen men hade gärna sett ett skarpare förslag gällande elevernas tillgång till en examinerad vägledare. Kommunstyrelsen föreslår att man ytterligare överväger möjligheten

att införa en examen för karriärvägledare och att det fanns en tidplan för införandet av detta nära i tiden.

10.5

Den garanterade tiden för Framtidsval är positiv då det kan stärka både den generella och individuella vägledningens möjligheter. Det är dock viktigt att de garanterade timmarna för Framtidsval inte ersätter vägledningen som är hela skolans ansvar och lärarnas generella arbete för vägledningen. I förslaget föreslås det att timmarna ska förläggas på högstadiet vilket kan upplevas som statiskt. Varje skola skulle med fördel kunna bestämma hur dessa timmar ska förläggas. Det är också av vikt att dessa timmar inte ersätter lärarnas ovan nämnda arbete med elevernas generella vägledning från unga år. En god karriärvägledning som omfattar momenten valkompetens, omvärldsbilder, kännedom om olika yrken - befintliga och framtida - samt utbildningsvägar och möjligheter, skapar motiverande elever. Därför måste detta arbete grundläggas i de tidiga skolåren.

Att stärka lärarutbildningarna avseende inslagen karriärvägledning är bra och kan leda till att möjligheterna att öka elevernas valkompetens stärks. Därutöver behöver utbildningen för studie- och yrkesvägledarna stärkas avseende handledarkompetens så att de aktivt och kompetent kan stödja lärarnas arbete kring den generella vägledningen från årskurs 1. Kommunstyrelsen föreslår att man överväger möjligheten att ställa krav på att grundskoleleverna ska ha tillgång till en examinerad studie- och yrkesvägledare. Kommunstyrelsen vill även framhäva att det är viktigt att upplägget av det nya inslaget sker i samråd med lärare och att ansvarsfördelningen skulle kunna fördelas mellan lärare och vägledare i olika omfattning. En förutsättning för detta är att det finns möjlighet att avsätta tid för planering och uppföljning och att vägledarens mest hektiska perioder runt tiden för gymnasievalet beaktas.

När det gäller förslaget om ett stärkt karriärvägledningsperspektiv i utbildningen på gymnasial nivå i ämnesplanerna för samhällskunskap vill kommunstyrelsen lyfta att det finns en risk för en ökad arbetsbörda för lärarna i samhällskunskap och att ytterligare stofffrångsel i samhällskurserna bör undvikas.

10.12

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till en utökning av antal utbildningsplatser till studie- och yrkesvägledare men vill betona att ett snabbspår kan leda till urholkning av kompetens och yrkesstatus, varför förslaget bör övervägas ytterligare innan beslut fattas.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....